

УДК 657.6

*Самоварнова С. В., студентка**Науковий керівник: Романькова О. М., к.х.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки**Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ, Україна*

## ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БЮДЖЕТНИМИ УСТАНОВАМИ

Розглянуто поняття та особливості застосування облікової політики бюджетними установами. Визначено мету та зазначено основні завдання формування облікової політики. Обґрунтовано актуальність досліджуваного питання формування облікової політики. З'ясована сутність наказу про облікову політику, від якої залежить ефективність управління обліковими процесами.

Організація бухгалтерського обліку для всіх суб'єктів державного сектора починається із формування облікової політики. Питання формування облікової політики, являє собою інтерес як з практичного, так і, відповідно, з теоретичного напрямку цього питання.

Згідно до Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1]. Подібно розкрито суть терміну «облікова політика» і у НП(с)БОДС №101 «Подання фінансової звітності». Облікова політика визначається на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі у розпорядчому документі, в якому мають бути встановлені методи оцінки, обліку, види сегментів та їх пріоритетність і процедури, які має застосовувати суб'єкт державного сектору та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більше ніж один варіант, та порядок організації бухгалтерського обліку [2].

Однією з головних особливостей бюджетних установ є те, що вони у своїй діяльності повинні дотримуватися не лише загального законодавства з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а ще і бюджетного, який є пріоритетним перед іншими виходячи з норм ч. 2 ст. 4 Бюджетного кодексу України [3].

Досліджуючи питання облікової політики бюджетних установ, необхідно обґрунтувати необхідність її формування. Її ефективність залежить від визначеної мети та завдання. Метою облікової політики можна вважати встановлення конкретними установами відповідних методів ведення бухгалтерського обліку, які зможуть забезпечити якісне кошторисне планування і складання звітності. Виходячи з визначеної мети, доцільно визначити основні завдання облікової політики бюджетної установи:

– відображення в бухгалтерському обліку всіх операцій, які відбуваються в установі;

– своєчасне попередження негативних явищ у фінансово-господарській діяльності;

– дотримання вимог бюджетного законодавства про ефективне витрачання бюджетних коштів.

Також необхідно зазначити, що відповідно до п. 5 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємство самостійно визначає за погодженням з власником або уповноваженим ним органом відповідно до установчих документів облікову політику[1]. Так як вищезгаданий закон поширюється на всі підприємства, незалежно від форм власності, то можна стверджувати, що і бюджетні установи також мають право самостійно визначати свою облікову політику.

На сьогодні система бухгалтерського обліку є інформаційною базою для прийняття важливих економічних рішень, тому існування якісно відпрацьованої облікової політики є необхідною та важливою умовою. На даний час, при формуванні облікової політики згідно з вимогами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та відповідно до Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку, виникає ряд важливих і актуальних питань.

Таким чином, питання законодавчої бази є одним із ключових питань. Постійні зміни в законодавстві, часто призводять до неоднозначності по багатьом напрямкам. Одним із таких напрямків є чинна нормативно-правова база, яка не дає повноцінних методичних рекомендацій, щодо формування облікової політики, тож за таких обставин, ускладнюється процес розуміння облікової політики. Із цього випливає те, що суб'єкти державного сектору формують облікову політику фактично з того, як вони розуміють її та в результаті виникає багато суперечностей та помилок. Також недосконале чинне законодавство має ряд проблемних питань, які виникають у процесі розробки та впровадженні облікової політики, що впливає на якість облікового процесу, а також і на ефективність бухгалтерського обліку.

В Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року підкреслюється актуальність даного питання, яка полягає в тому що за оцінками експертів Світового банку, запроваджені національні положення (стандарти) потребують уточнення з урахуванням змін до міжнародних стандартів[4].

Треба зазначити, що важливим моментом є з'ясування сутності наказу про облікову політику, який розкриває всі методи, що використовуються для ведення обліку. Установа повинна обирати відповідну програму, яка буде використовуватися для ведення бухгалтерського обліку та цей факт вона має відобразити у наказі про облікову політику. Зміни у наказі про облікову політику суб'єктів державного сектору повинні бути відображені у примітках звітності. Отже, ефективність управління обліковими процесами насамперед залежить від обраної облікової політики.

Необхідно зазначити, що професійна компетентність також включає розуміння нових вимог до кваліфікації персоналу, тож вплив професійного судження бухгалтера на процес формування облікової політики ґрунтується на

знаннях і досвіді. Також, при формуванні облікової політики визначальним моментом лишається оцінка рівня суттєвості інформації, відсутність якої впливає на об'єктивність прийняття рішення, яку здійснює бухгалтер.

Отже, облікова політика визначається на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів. Грамотно сформована облікова політика дасть змогу виявити незаконні витрати, що підвищить ефективність обліку та можливість слідкувати за використанням коштів із бюджету та із спеціального фонду. Формування облікової політики є процес, що поєднує організацію бухгалтерського обліку та його методичні засади. Здійснюючи цей процес необхідно чітко визначити сферу дії облікової політики. Таким чином, розроблення облікової політики в бюджетних установах є трудомістким процесом та вимагає певних здібностей і підготовки від виконавців.

#### Список літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 20.03.2020).

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» (Форми N 1-дс, 2-дс, 3-дс, 4-дс) : затв. Наказом М-ва фінансів України від 28.12.2009 № 1541 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11> (дата звернення: 20.03.2020).

3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 20.03.2020).

4. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 437-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-р> (дата звернення: 20.03.2020).

#### УДК 331.2

*Самоварнова С. В., студентка*

*Науковий керівник: Акімова О. В., д.е.н., доцент кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки*

*Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ, Україна*

### ПРОБЛЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

Основні проблеми оплати праці державних службовців, а саме: нецільове використання бюджетних коштів; вплив керівника відповідного державного органу на визначення розміру премії, а також недостатня прозорість та відкритість нарахувань і виплат; визначення результативності діяльності